

การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน
ของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
Work Safety Perceptions of Employees
Airports of Thailand Public Company Limited

¹ชวลิต เปรมอ่อน, ²सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล และ ³วรรณวิภา ไตลังคะ

¹Chawalit Premon, ²Sanit Sirivisitkul and ³Wanwipha Talangkha

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนครพนม

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนครพนม

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยนครพนม

¹Master of Public Administration North Bangkok University

^{2,3}Lecturer Master of Public Administration Program in Public and Private Management

North Bangkok University

¹Corresponding Author. E-mail: chawalit.prem@northbkk.ac.th

Received September 26, 2023; Revised October 20, 2023; Accepted December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และ (2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ การศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานและลูกจ้าง ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงาน ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA Analysis) โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) 1) ระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ปัจจัยส่วนบุคคลในแต่ละด้านได้แก่ เพศ, อายุ, ตำแหน่งงาน, ระดับการศึกษา และอายุการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน พบว่าการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความปลอดภัยในการทำงาน; การรับรู้; พนักงาน

Abstract

The objectives of this research were to study (1) The level of perceptions in terms of safety at work of employees Airports of Thailand Public Company Limited and (2) To compare personal factors to employees' perceptions of safety at work Airports of Thailand Public Company Limited. This study used quantitative research. The samples were 400 Airports of Thailand Public Company Limited employees at Suvarnabhumi Airport by multistage random sampling. The instruments used were a questionnaire. Data analysis by Descriptive statistics and Content Analysis by analyzing the frequency, percentage, mean, and standard deviation. The Statistics used for hypothesis testing were t-test, and F-test (One-way ANOVA) to compare the means of independent variables at the statistical significance level of 0.05. When the difference was found, then the pairwise comparison was performed by the LSD method. The results showed Work Safety Perceptions of Employees Airports of Thailand Public Company Limited. 1) The overall level of perceptions regarding safety at work of employees Airports of Thailand Public Company Limited was at the most. 2) The differences in the personal attributes of gender, age, work position, education, and work experience had Work Safety Perceptions of Employees Airports of Thailand Public Company Limited. Overall, each aspect was not different.

Keywords: Work Safety; Perceptions; Employees

บทนำ

ปัญหาด้านแรงงานในการทำงานนั้นมีมาอย่างยาวนาน ซึ่งได้รับการดูแลแก้ไข และคุ้มครองประชาชนผู้ใช้แรงงานมาตลอดโดยในประเทศไทยนั้น นับจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 คณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยสำนักจัดหางาน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติสำนักงานจัดหางานประจำท้องถิ่น พ.ศ. 2475 พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายด้านแรงงาน และจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาบริหารให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยแผนกจัดหางาน กองทะเบียนกรมปลัดกระทรวงมหาดไทย นับเป็นหน่วยงานแรกที่มีบทบาทในการบริหารแรงงานอย่างชัดเจน และเมื่อเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 –2509) หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านบริหารแรงงานขณะนั้นคือ กองแรงงานจึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นส่วนแรงงานในปี พ.ศ. 2505 และในปี พ.ศ. 2508 ได้รับการยกฐานะเป็นกรมแรงงานภายใต้สังกัดกระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ในการบริหารแรงงาน การคุ้มครองแรงงาน การแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งถือว่าเป็นจุดสำคัญอย่างยิ่งในการคุ้มครองแรงงานให้มีชีวิตที่ดีในสังคม มีความปลอดภัยในการทำงาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของวิวัฒนาการด้านการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แท้จริง ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2536 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ถูกแยกการดูแลออกจากกระทรวงมหาดไทยเข้าสังกัดใน

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (กรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน, 2562) จนกระทั่งมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2554

จากกฎหมายข้างต้นถือว่าเป็นกฎหมายหลักที่มีส่วนสำคัญในเรื่องความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และได้กลายเป็นส่วนสำคัญขององค์กรต่างๆ ที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย และนำไปกำกับดูแลให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้พนักงาน ผู้ปฏิบัติงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดความปลอดภัย ลดอัตราการบาดเจ็บ และลดการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน ซึ่งความสูญเสียที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งความสูญเสียทางตรง (Direct Loss) หมายถึงจำนวนเงินที่ต้องจ่ายไปอันเกี่ยวเนื่องกับผู้ที่ได้รับบาดเจ็บโดยตรงจากการเกิดอุบัติเหตุ หรือเป็นค่าเสียหายที่แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัด ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนจากการได้รับบาดเจ็บ ค่าทำขวัญ ค่าทำศพ ค่าประกันชีวิต และความสูญเสียอีกหนึ่งประเภทคือการสูญเสียทางอ้อม (Indirect Loss) หมายถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะคำนวณเป็นตัวเงินได้ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายทางตรงสำหรับการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้ง เช่นการสูญเสียเวลาทำงานของพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บ รวมถึงเพื่อนร่วมงานที่ต้องหยุดการปฏิบัติงานชั่วคราวเนื่องจากต้องช่วยเหลือพนักงานผู้บาดเจ็บ ทั้งนี้ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ได้รับความเสียหายอีกด้วย หรือแม้แต่การเสียภาพพจน์ขององค์กรเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายขององค์กรเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ดังเช่นทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งของ วิฑูรย์ สิมะโชติดี และวีรพงษ์ เณลิมจิระรัตน์ (2563) เพราะฉะนั้นการดูแลพนักงานให้ทำงานด้วยความปลอดภัย โดยมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีจึงถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันไม่ให้นักงานได้รับบาดเจ็บ พิการ หรือตาย จากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เพราะพนักงานนั้นถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อองค์กร

บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) หรือ ทอท. มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคมที่ดูแลและให้บริการท่าอากาศยานทั้งสิ้น 6 แห่ง (บริษัท ท่าอากาศยานไทยฯ, 2565) ซึ่งท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ถือว่าเป็นท่าอากาศยานหลักที่รองรับผู้ให้บริการในการเดินทาง และขนส่งสินค้าทางอากาศหลักของประเทศ ทำให้มีจำนวนพนักงานที่ปฏิบัติงาน ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นจำนวนมาก และมีการขยายศักยภาพของท่าอากาศยานเพื่อรองรับผู้ให้บริการที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น หลักจากสถานการณ์คลัสเตอร์ของโรคไวรัสโคโรนา (Covid-19) ทำให้การดำเนินงานของท่าอากาศยานต้องมีการปรับตัวในด้านสถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงสิ่งแวดล้อม และกฎหมายใหม่เกี่ยวกับด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีการบังคับใช้ให้ถือปฏิบัติตาม และถึงแม้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจะมีระบบการจัดการโดยมีการนำระบบ

มาตรฐานต่างๆ เข้ามาควบคุมกำกับดูแล อย่างเช่นระบบมาตรฐานการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ISO45001:2018 (บริษัท ทำอากาศยานไทยฯ. 2565) ซึ่งระบบดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นมาตรฐานสากลในการบริหารจัดการงานด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

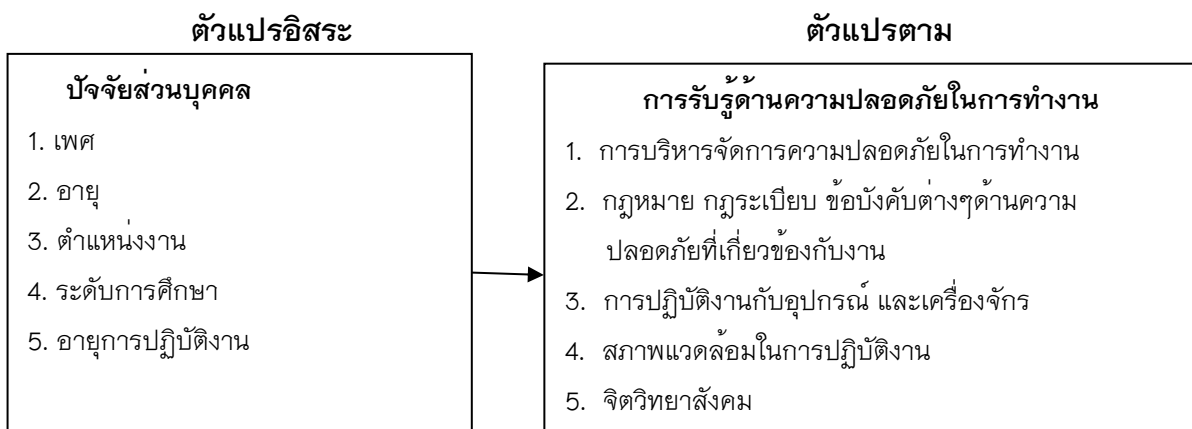
ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษาถึงระดับการรับรู้และเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านการปฏิบัติงานกับอุปกรณ์ และเครื่องจักร ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และด้านจิตวิทยาสังคม เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาพนักงานและลูกจ้างให้มีคุณภาพ สร้างทัศนคติในการทำงานที่ดีและถูกต้อง เพื่อให้การทำงานนั้นปราศจากอุบัติเหตุที่จะส่งผลกระทบต่อตัวพนักงาน บุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบริษัท ให้เกิดสภาพในการทำงานที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ

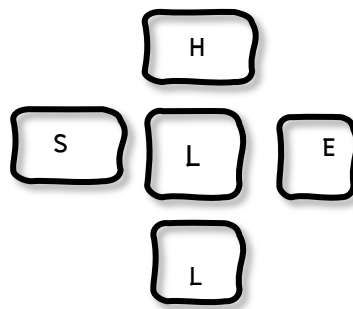
กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา อายุการปฏิบัติงาน และศึกษาระหว่างการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด SHELL Model ของ เอลวิน เอ็ดเวิร์ด (Elwyn Edward, 1972) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎี SHELL Model นี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์รอบด้านต่าง ๆ ในการทำงานระหว่างตัวบุคคลกับองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีนี้เริ่มและมีการพัฒนาโดย เอลวิน เอ็ดเวิร์ด (Elwyn Edward, 1972) จากการที่นำแนวความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องของคน อุปกรณ์เครื่องจักร รวมถึงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานเพื่อนำมาใช้ โดยมีไดอะแกรมเป็นรูปภาพสี่เหลี่ยมดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ทฤษฎี SHELL Model ที่มา: Elwyn Edward (2002)

องค์ประกอบของ SHELL Model โดยมีรายละเอียดดังนี้

Software (S) คือ คู่มือกฎระเบียบข้อบังคับในการทำงาน กฎเกณฑ์ กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น

Hardware (H) คือ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ เช่น สายพานลำเลียงกระบี่ สะพานเทียบอากาศยาน รถชุด รถตัก และเครื่อง X-Ray เป็นต้น

Environment (E) คือ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว เช่น อุณหภูมิสภาพอากาศ เสียง ความร้อน ความเย็น การสั่นสะเทือน และแสงสว่าง เป็นต้น

Liveware (L) คือ มนุษย์ที่ปฏิบัติงานที่ต้องสัมผัสหรือต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสนามบิน เช่น พนักงานขับสะพานเทียบอากาศยาน พนักงานตรวจค้น พนักงานดับเพลิง และช่างซ่อมบำรุง เป็นต้น

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของพนักงานและลูกจ้าง ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา อายุการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน, ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับงาน, ด้านการปฏิบัติงานกับอุปกรณ์ และเครื่องจักร, ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และจิตวิทยาสังคม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ พนักงานและลูกจ้าง บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำนวน 3,331 คน (ข้อมูลจากฝ่ายอำนวยการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ณ วันที่ 25 เมษายน 2566) ด้วยการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน และจากขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 คนจะใช้วิธีการคัดเลือกแบบหลายขั้นตอน โดยในขั้นตอนแรกทำการสุ่มแบบเทียบสัดส่วน แยกตามฝ่าย และในขั้นตอนที่สองทำการสุ่มแบบง่ายตามบัญชีรายชื่อพนักงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ได้แก่ แบบสอบถามที่ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา อายุการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับงาน ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับอุปกรณ์ และเครื่องจักร ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม ซึ่งเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 0.98 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.953 รวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม ช่วงระหว่างวันที่ 21 ถึง 25 สิงหาคม พ.ศ. 2566 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA Analysis) โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน	4.44	.558	มาก
2.ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับงาน	4.46	.537	มาก
3.ด้านการปฏิบัติงานกับอุปกรณ์ และเครื่องจักร	4.43	.589	มาก
4.ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน	4.12	.750	มาก
5.ด้านจิตวิทยาสังคม	4.24	.671	มาก
โดยรวม	4.66	.537	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .537) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับงาน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .537) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .558) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .750)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

ประเด็นการเปรียบเทียบ	เพศ	อายุ	ตำแหน่งงาน	ระดับการศึกษา	อายุการปฏิบัติงาน
การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน	t = -.672 p = .502	F = .991 p = .397	F = .265 p = .900	F = .247 p = .781	F = .566 p = .638

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าจากการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้ 2.1) จำแนกตามเพศ ผลการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างระหว่างเพศของการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เพศชายและเพศหญิง มีค่าสถิติอยู่ (t = -0.672, p-value = .502) มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2.2) จำแนกตามอายุผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุของการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ อายุที่แตกต่างกันมีค่าสถิติอยู่ (F = .991, p-value = .397) มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2.3) จำแนกตามตำแหน่งงานผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งงานของการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีค่าสถิติอยู่ (F = .265, p-value = .900) มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2.4) จำแนกตามระดับการศึกษาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีค่าสถิติอยู่ (F = .247, p-value = .781) มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2.5) จำแนกตามอายุการปฏิบัติงาน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุการปฏิบัติงานของการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ อายุการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีค่าสถิติอยู่ (F = .566, p-value = .638) มีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ทางผู้ทำการวิจัยได้รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาและ ผลการศึกษาออกมาเพื่อนำไปวิเคราะห์ปรับปรุงและแก้ไข โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน 2) ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับงาน 3) ด้านการปฏิบัติงานกับอุปกรณ์ และเครื่องจักร 4) ด้านสภาพแวดล้อม ในการปฏิบัติงาน และ 5) ด้านจิตวิทยาสังคม นั้นพบว่า การรับรู้ในทุกๆด้าน อยู่ในระดับมาก และในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุริยนต์ เลิศสุภาพล (2564) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ ความปลอดภัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดเชียงราย พบว่าการรับรู้ความปลอดภัยของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงรายในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะจากการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของ พนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)”

จากผลการวิจัยดังกล่าว สาเหตุที่พนักงานและลูกจ้างมีการรับรู้ในภาพรวมระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) มีการจัดทำแผนเสริมสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร ดำเนินโครงการพัฒนาบุคลากรตามศักยภาพของพนักงาน ที่มุ่งเน้นการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในด้านการปฏิบัติการ ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมกับพนักงาน โดยได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยภายในองค์กร และมีการเผยแพร่ให้พนักงานและลูกจ้างรับทราบอย่างทั่วถึงมีการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) (บริษัท ท่าอากาศยานไทยฯ, 2565) และจากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผลของสถิติรายชื่อนั้นพบว่า การรับรู้ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน ในข้อบริษัท มีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถาน ประกอบกิจการมีคะแนนสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .445 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการผลักดัน และควบคุมกำกับดูแลพนักงานและลูกจ้าง ให้มีความรู้ ความสามารถ การได้รับการฝึกอบรม การปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกฎระเบียบ ได้อย่างถูกต้องเพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติงานได้ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) นั้นปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานพ.ศ.2554 เป็นอย่างดี และผลของสถิติที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้าน จิตวิทยาสังคม ในข้อท่านไม่มีแรงกดดันจากงานที่ก่อให้เกิดความเครียด ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตประจำวัน มีคะแนนต่ำที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.119 อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเครียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน (job stress) ซึ่งตรงกับทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างบุคคล กับสิ่งแวดล้อม (person x environment fit theory) ซึ่งเป็นแนวคิดของ แฟรนซ์ แคปแลน และแฮร์ริสัน (French, Caplan and Harrison, 1982) ทฤษฎีนี้ตั้งบนแนวคิดสำคัญ 2 ประการ คือ ความบีบคั้น ขององค์การและความเครียดของบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสองนี้ มีผลต่อสุขภาพ และศักยภาพในการทำงานของบุคคล นั่นคือ ความเครียดจะเกิดขึ้นเมื่อการตอบสนอง (supply) หรือ ความต้องการ (demands) ของสิ่งแวดล้อม ไม่สมดุลกับความต้องการ (needs) หรือความสามารถ ของบุคคล นั่นคือ ถ้าความต้องการ หรือ ความสามารถของบุคคล และสิ่งแวดล้อมไม่สมดุล ผลที่ตามมา ก็คือความเครียด ซึ่งจะมีผลสะท้อนกลับมาที่การปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกในทางที่ไม่ดีกับงาน และ จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นประเด็นแรงกดดันจากงานที่ก่อให้เกิดความเครียด ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตประจำวันถือว่าเป็นประเด็นที่สำคัญในการกำหนดแผนวิธีในการปฏิบัติงานเพื่อลด ความเครียดในการทำงาน เพื่อส่งเสริมให้พนักงานและลูกจ้างมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งจะเป็นส่วนในการช่วยลด อันตรายจากการปฏิบัติงาน และไม่กระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของพนักงานและลูกจ้างได้อีกด้วย

ผลจากการวิจัยจากการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ตำแหน่งงาน, ระดับการศึกษา และอายุการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานที่แตกต่างซึ่งสอดคล้องกับธนา รัตนโสภ (2560) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท เอช-วัน พาร์ทส์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าพนักงานที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง และอายุการทำงาน แตกต่างกัน ประเมินการจัดการความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท เอช-วัน พาร์ทส์(ประเทศไทย) จำกัด ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้จากการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)” จากผลการวิจัยดังกล่าว สาเหตุที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ตำแหน่งงาน, ระดับการศึกษา, และอายุการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน จึงมีการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมและรายด้านที่ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากมาจากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ให้ความสำคัญต่อระบบการจัดการตามมาตรฐานสากล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการท่าอากาศยานภายใต้คำขวัญ “ปลอดภัยคือมาตรฐาน บริการคือหัวใจ” ซึ่งได้มีการจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ISO45001:2018 ในการกำกับดูแล เพื่อเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และสามารถประเมินความเสี่ยงและอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และจากที่มีการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ที่บังคับใช้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนต้องปฏิบัติตาม ซึ่ง บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ถือว่าเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่จะต้องปฏิบัติตามนั้น โดยที่มีกำหนดใน มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 กำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่จัดและดูแลสถานประกอบกิจการและลูกจ้างให้มีสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของลูกจ้างมิให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย อีกทั้งให้ลูกจ้างมีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับนายจ้างในการดำเนินงานและส่งเสริมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ (พระราชบัญญัติความปลอดภัยฯ, 2554) ดังนั้นจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษาพบว่า ด้านการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และการรับรู้ข่าวสารด้านความปลอดภัย รวมถึงการสืบค้นข้อมูลคู่มือความปลอดภัยในการทำงาน เช่น SOP หรือ WI ของหน่วยงานควรมีการจัดทำให้ครอบคลุมและเข้าถึงง่ายเพื่อให้พนักงานและลูกจ้างนำข้อมูลต่างๆเหล่านั้นมาเรียนรู้และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และควรมีการติดตามและทบทวนอย่างต่อเนื่องเสมอเพื่อให้มั่นใจว่ามาตรฐานการทำงานที่ปลอดภัยนั้นทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะช่วยลดความเสี่ยงและอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

2) จากการศึกษาพบว่า ความเครียดมีส่วนก่อให้เกิดผลกระทบในการทำงานและวิถีชีวิตประจำวัน ดังนั้นการลดภาระงานที่ก่อให้เกิดความเครียดสำหรับพนักงานและลูกจ้าง เป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและไม่กระทบต่อวิถีชีวิตประจำวัน โดยส่งเสริมให้โอกาสพนักงานเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความมั่นใจและความพร้อมในการดำเนินงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและรองรับ และสร้างความร่วมมือและความเข้าใจในที่ทำงาน นำเทคโนโลยีและเครื่องมือที่เหมาะสมมาช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ให้พนักงานมีการเรียนรู้เรื่องการจัดการความเครียด และให้การสนับสนุนต่างๆ จนทำให้ความเครียดจากการทำงานลดลง เกิดสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อตัวพนักงานและลูกจ้าง รวมถึงบริษัทก็จะได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ขยายขอบเขตของการศึกษาในเรื่องการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน ในทุกๆท่าอากาศยานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

2) ควรทำการวิจัยในเรื่องการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานจัดจ้างแรงงานของบริษัทต่างๆ เพราะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นผู้ที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นไปด้วยดี และปลอดภัย

3) ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณรวมกับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการตอบคำถามการวิจัยและสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยในทุกๆด้าน

เอกสารอ้างอิง

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2562). *เกี่ยวกับกรม*. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2566, จาก www.labour.go.th/index.php/about/about-m1.

- ธนา รัตนโสภา. (2560). *การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท เอช-วัน พาร์ทส์ (ประเทศไทย) จำกัด*. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. ปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน). (2565). *รายงานการพัฒนาย้อย่างยั่งยืน ประจำปี 2565*. สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.airportthai.co.th/wp-content/uploads/2023/01/sdreport22-th.pdf>.
- พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554. (17 มกราคม 2554). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 128 ตอนที่ 4 ก, หน้า 7/25.
- วิฑูรย์ สิมะโชติดี; และ วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. (2563). *วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สุริยนต์ เลิศสุภาพล. (2564). *การรับรู้ความปลอดภัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงราย*. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Elwyn Edward. (2002). *Human factors Guidelines For Safety Audits Manual*. International Civil Aviation Organization.
- French, J. R. P., Caplan, R. D., & Herrison, R. V. (1982). *The mechanisms of job stress and strain*. London: Wiley.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.